

Mines per anys malgrat Òttawa

Cent quinze països han signat a Òttawa el tractat internacional sobre la prohibició de les mines antipersonals, però la negativa dels Estats Units, de Rússia, de la Xina i d'una bona part dels estats amb conflictes fronterers, a sumar-se a la iniciativa en devalua l'eficàcia.

A Bòsnia, dos anys després del la signatura dels acords de Dayton hi ha sis milions de mines esperant d'esclatar. A la banda de Sarajevo n'hi ha tres milions: deu per habitant. Un artificier en un dia només pot netejar una extensió de cent metres quadrats. Però la cosa es complica si les mines no són a camp obert, sinó col·locades darrere portes i finestres, per les canonades de l'aigua o dintre un calaix. Varen ser mortalment eficaces per a evitar que els desplaçats recuperessin casa seva i per aturar el pas de l'armia bosniana que lluitava amb homes en lloc de tancs, però ara, per molt que els acords de pau obliguin a tornar els territoris que havien controlat el radicals serbis, les mines continuen barrant el pas. Al Centre Mèdic del barri de Mojmiło de Sarajevo, que rehabilita Barcelona, quan va ser desminat a final d'agost, n'hi van trobar fins i tot a la teulada. Al costat del Centre Mèdic tres nens van morir el mes de maig quan van topar amb una mina., com recorda el periodista Gervasio Sánchez, autor d'un esferididor llibre, quan acaba la guerra i els civils surten al carrer, les mines comencen a actuar.

El Tractat d'Òttawa, subscrit per més 125 països el 4 de desembre propassat, compromet a no fabri-

car, emmagatzemar, utilitzar, comprar ni transferir mines antipersonals. Un tractat nascut de la pressió de les organitzacions no governamentals, que han vist reconeguda la tasca amb la concessió del premi Nobel de la Pau. El Tractat no té caràcter universal perquè s'ha aprovat fora del marc de la

integren les mines anticarro i que causen ben sovint la mort d'artificiers o de nens que les manipulen.

La negativa dels Estats Units, de Rússia i de la Xina a signar aquest tractat en devalua l'eficàcia i la universalitat. Els Estats Units, a la cimera d'Oslo del setembre d'enguany, volien imposar-hi dues

XAVIER RIUS

Camp de mines a Drabrunja, Sarajevo. A Bòsnia hi ha sis milions de mines, la meitat de les quals estan al cantó de Sarajevo, ciutat on hi ha deu per habitant.

propostes: permetre les mines intel·ligents, que s'autodes-trueixen un cop acabat el conflicte, i legitimar transitòriament el minatge de la frontera entre ambdues Corees. Els Estats Units defensaven que el marc efectiu per a limitar les mines és la Conferència de Desarmament de les Nacions Unides de Ginebra, que fa un any i mig ja va modificar la Convenció del

Conferència de Desarmament de les Nacions Unides, però compromet a destruir els estocs existents en quatre anys i a netejar de mines les zones afectades en un termini, prorrogable, de deu.

El tractat només considera les anomenades mines antipersonals, és a dir bombes dissenyades per a esclatar en presència, proximitat o contacte d'una persona. En canvi no prohibeix les animenades bombes raïm ni les anticarro, que esclaten quan són trepitjades o a la proximitat d'un vehicle. Tampoc no prohibeix els mecanismes trampa antimanipulació que sovint

1980 que limitava l'ús de mines. Segons aquesta Convenció i el seu protocol del 1996, es prohibeixen les mines trampa, s'han de senyalitzar les zones minades i cal que tota mina tingui un mínim de component metàl·lic que permeti de descobrir-la amb procediments convencionals. De fet, els governs d'Espanya, França i el Regne Unit, que sí que han subscrit el Tractat d'Òttawa, també defensaven fins no fa gaire que el marc idoni per a tractar de mines era l'ONU de Ginebra i no la sèrie de cimera que han culminat ara als Canadà.

La pressió dels mitjans de comunicació i de les ONG, el paper mediàtic de Diana de Gal·les, els canvis de govern a França i el Regne Unit i, sobretot, la trista experiència de Bòsnia, on les tropes internacionals topen cada dia amb mines fabricades a països com Espanya, Itàlia o al Regne Unit, ha influït en el canvi d'actitud de la majoria de governs de la Unió Europea.

Tot i que el 5 de març d'enguany el Congrés dels Diputats espanyol va aprovar per unanimitat una proposició presentada a petició d'organitzacions tals com Intermón, Greenpeace o la Creu Roja instant el govern a aprovar una llei que prohibís aquestes armes, a la cimera de setembre d'Oslo el govern de José Maria Aznar es va alinear inicialment amb les tesis dels Estats Units. Espanya, pensant en Ceuta i Melilla, demanava una sèrie d'excepcions com ara la de poder utilitzar mines en cas de conflicte amb un país no signatari del tractat. Afortunadament la majoria de països de la Unió Europea es demarcaren d'aquesta proposta que finalment Espanya va retirar.

Si mirem la llista dels països que han signat el Tractat, n'hi trobarem molts que han viscut conflictes armats i que sofreixen les greus conseqüències de les mines que continuen matant i mutilant malgrat haver passat el conflicte. Així l'han signat Bòsnia i Croàcia, amb sis i tres milions de mines respectivament, Mauritània amb la seva frontera septentrional

minada arran del conflicte del Sàhara, Angola, el Sudan, Etiòpia, el Salvador, Nicaragua o Cambotja. En canvi, països amb conflictes no acabats, com el Marroc, Líbia, Egipte, Israel, Turquia, l'Iran, l'Iraq, Kuwait, l'Aràbia Saudita, l'Índia i el Paquistán, Corea, Indonèsia, s'han negat a ratificar-lo. Tampoc no s'hi han adherit la majoria de repúbliques ex-soviètiques, els països bàltics, ni els productors com Iugoslàvia, la Xina o Polònia.

Els menys optimistes recorden que de ben poc serveix de prohi-

bir les mines antipersonals i permetre les anticarro causants de moltes morts a l'Afganistan o al nord de Mauritània. Segons el tractat, tanmateix, se'n poden continuar fabricant i exportant. S'ha dit que el repte més important d'aquesta cimera serà d'aconseguir el desminatge, però caldrà veure qui n'assumirà ara el cost. I és que, si el preu d'una mina és de cinc-cents pessetes, localitzar-la i desactivar-la en costa cinquanta mil o cent mil.

Ferit de mina a Vojnic. Una mina costa cinc-cents pessetes de fabricar, mentre que la seva desactivació té un preu de cinquanta mil a cent mil pessetes.

Xavier Rius

Confessions i quaderns íntims

Rosa Leveroni

Confessions i quaderns íntims són uns documents singularíssims en la literatura catalana que per la seua temàtica havien estat sotmesos a un destí de silenci.

Edició preparada, prologada i anotada per Enric Pujol i Abraham Mohino

Editorial 3i4
"La Unitat", 169

Vida privada

Josep Maria de Sagarra

Vida privada és la novel·la més important de Josep Maria de Sagarra, una obra que reflecteix com cap altra la Barcelona dels anys vint, un moment particularment dens i excitant per a la ciutat.

A cura de Narcís Garolera i Maria Nunes

Editorial 3i4
"Obra Completa de J. M. de Sagarra", vol. 7

La desconeguda

Vicenç Altaió

La desconeguda és un assaig que reflexiona sobre l'escriptura en el temps postestructuralista de la mort de l'autor i de l'obra en ple trasbalsament dels gèneres literaris. Amb més interrogants que certes, recorre el laberint d'algunes de les perplexitats contemporànies.

Editorial 3i4
"L'Hora del Present", 5